

OLTÁR – LÉTRA – KUTYAÓL

Zsin Bence

Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar

Festőművész szak, IV. évfolyam

Hegyi Csaba, DLA, adjunktus

Oltár-létra-kutyaól: ez a három fogalom munkámnak nemcsak térbeliségéről beszél, de a megélés folyamatáról is. Befelé és lefelé tartunk. A megmerítkezés és a merítés folyamata volt számomra a leglényegesebb a munka közepette, estéről estére, a reflektorfényben. A felület, amire és amibe dolgoztam merő mulandóság. Munkám közben inspirált a Lipótmezőn álló Pszichiátria és Neurológiai Intézet padlásán talált falba karcolt rajzokról való tudomásom. Én magam nem láttam ezeket, de elképzeltem, hogy oda elbújhatott valaki és gondolkoztam az állapotán, amíg meg nem találták, mert nem gondolhatta (az én fejembe), hogy bárkinek ezt megmutathatná. Abba sem nagyon hihetett, hogy én erről majd tudni fogok, pedig nem is láttam. A süketnéma házaspár sem gondol énrám, pedig én oltárt festettem róluk. Láttam őket boldogságban biciklizni, meg veszekedni a boltban, amit senki nem hallott csak látni lehetett. Akik süketnémák, nem hallanak és nem beszélnek, csak látnak. Mered rájuk minden és tekintetük is mered mireánk.

Én azért mentem ki az aknára, hogy kísérletet tegyek egy állapot vagy inkább éberség állandósítására, amit azt hiszem az elmélyült alkotó tevékenység útján kimunkálhat magából az ember. Ahogy a hegyek közé fordul az út, a malomnál már érez valamit az ember az atmoszférából, ami a környékből árad. A bányaházba alakítottunk ki lakóteret, tiszta helyünk volt, itt laktunk három hétig. Az én munkaterületem a hatalmas és omladozó kompresszorcsarnok alaksorában (katakombarendszerében) volt, ezt találtam. A bányaterület főbejáratánál áll egy portásfülke, abba ül egy ember. Néha beültem hozzá meccset nézni. A környékre még három jámbor kutya vigyáz. A régi, még működő Széchenyi-aknához tartozó bányatelepen, ami kicsit odébb és feljebb van a külszíni fejtés mellett, javában szegénységben élő emberek laknak, (sokan csak beköltöztek a volt bányászok mára romos, otthagyt házaiba) bár korántsem olyan mértékbe mint a nem messze lévő Györgytelepen, vagy a „rigliben” ahol kizárólag mélyszegénységben élő emberek laknak.

„Látom az embereket, mint valami járkáló fákat „(Mk 8,24) mondta a csodálatos módon meggyógyított vak, amikor először kérdezték tőle lát-e , azután látott messzire tisztán világosan, de ezek előtt nem látott életében. Egy látásmódot akartam őrizni magamban.

Többféle látás van. Ha például látnánk, mi van minden zaklatott járás mögött, mi lenne velünk?

Elsősorban figyeltem a felületeket, megpróbáltam nem drasztikusan megváltoztatni azt, amit ott találtam, hanem tovább formálni. Ezért kiegészítettem néhány omlást, karcolgattam a sötétebb falfelületekbe. Megtaláltam az épülettől úgy száz méterre egy kutyaól darabjait (később egy régi fényképen láttam, ahogy egy kutya ugat a kamera irányába ehhez a kutyaólhöz kikötve a csarnok mellől).

Egy vasrács félrehajtása után —melynek rögzítéseit magam vágtam el—, két hatalmas szürke épület közé jutunk. Itt növények lélegeznek finom levegőt. Az épületbe érve egy szobába érünk onnét egy következőbe. Ennek falán festett osztásokat találtam, ezeket kihasználva festettem a süketnéma szerelmespár oltárát. Történetüket már korábban megformáltam egy improvizatív árnyszínház-előadásban. Az előadás hanganyaga: zörejek harangok és valaki monoton orosz nyelvű felolvasása (a jelenések könyvéből). Erről az előadásról készült videofelvétel képei peregnek a kutyaólból, az épület belsejében. De mi még egy köztes átkötő térrészbe jutunk, ha otthagyjuk az oltárt. Itt a falakon egy horizontális szürke osztást találtam, ebbe halak tömegét karcoltam, föléjük egy fekete sávot festettem végig a falakon, amibe emberek házait, életét, fákat karcoltam (áll itt egy létra is, egy beszögellés szemközti falának támasztva egy ablak alatt). Az ablakokból és a résekből mindenünnen ömlő fekete olajfoltokat, helyenként kiegészítettem. Az épület belsejébe haladva egy tágasabb térbe jutunk: itt látható a kutyaól, kátránylapokból. A tetején hatalmas parabola antenna meredezik ki belőle, a mögötte lévő falon kátránylap-felhők úsznak, benne egy tévén az oltáron szereplő süketnéma szerelmespár élete pereg, és hangok meg a szöveg, amit nem lehet érteni. Egy volt jégverem mélyén volt az előadva. Egy kétméterszer kétméteres kocka vázát építettem meg fából amit beborítottam vászonnal. Ez a talaj felett lebegett és fénylett, minden oldala egy külön táj. Ahogy az esemény haladt a kocka úgy forgott, így váltakoztak a színek még körbe nem ért a történet. Megírtam egy mesét amit elő kellett volna adni, de ahogy megszólalt a vasdarabok harang zengése majd elhalkult és elkezdtem bábozni nem éreztem, hogy meg kellene szólanom. Így végül improvizatív és néma előadás lett belőle. A zenészek meg én a kockában ültünk. Ez a süketnéma ember már az, ágyában aludt, amikor egyszer csak a felesége felszált mellőle az égbe. Azután csak ált a szoba

közepén.Végül egy vemhes kutya jött , és elindultak.Körülöttük a házak ahogy mentek mind felemelkedtek az égbe.Mindennek megadatott a felfelé vezető út , csak a kutya és az ember gyalogoltak az ég alatt végtelenített horizontális pályályukon.Megáltak egy erdőbe csakáltak aztán tovább , egy nagy ürességbe találtak egy létrát ,de csak nézték aztán folytatták az útjukat a világ tengelye körül.Ha akarnám se tudnám végigmesélni de ezt írásban talán nem is lehet.Számomra olyan hangulata volt ,mint mikor az ember egyedül ül a konyhába estefelé és eszik valami tál levest és mégis valami vigasztalás éri ebben a teljesen egyszerű pillanatban amire senki sem figyel őt méltatlant, valami szentség, és vele marad egy kis ideig, és ez mind szó nélkül marad.Ezzel az emberrel a mesében csak megtörténnek a dolgok, életében mély rezenéstelen tekintettel nézi mindezt a sok csodát.Mint egy emberállat.

Istenállat. Ebben az kutyában és az angyalokban van valami egylényegű. Az ember és állat közötti mélyebb kapcsolat misztériumának mesebelisége.Szent állat akit sohasem tisztelt senki,de most eljött és szó nélkül áll a külső sötétségben .A lélekmadár a ba jut még eszembe,vagy az evangélisták állat alakjai, vagy bármelyik állat a leölése pillanatában.